

pamfletov, kajda da je on — Anton Pongratz — napadal v časopisih in na svojih sestankih zadrugištvo, katere ste ustanovili s svojimi žulji, da se ne množi odeduštvo na Jesenicah? Kar je nam znano, se je gerentovski svetovalec gospod Pongratz samo enkrat pritožil in ta pritožba je bila radi klerikalne ceste od katoliškega društvenega doma do Jesenic. Pritožil se je pa radi te poti le radi tega, ker se je zgradba te poti oddala za-
grizenemu klerikalcu Regovcu za 6000 kron, potem se je pa izkazalo, da bo ta pot stala od 8 do 9000 kron. Nadalje se pa ni Pongratz temveč tovarna pritožila proti podelitvi gostilniške koncesije Janeza Krivca, ker je že itak prebilo gostiln na Jesenicah in Savi in ker ni popolnoma nobene potrebe, da bi dobil Krivc gostilniško koncesijo, še manj pa kat. konsumno društvo. Že takoj takrat je nastopil Janez Krivc v njegovem donisu z dne 29./IV. 1910 na c. kr. okrajnega glavarja Župnika v Radovljici sovražno proti tovarni, ko je tam zapisal (priznam) da takaj delujejo napačne informacije, ki Vam jih podajajo gotovi ljudje iz strankarske pa tudi iz lastne sebičnosti, ki imajo edino le ta namen, delavcem škodovati samo za to, ker nočejo ostati v njihovem brezverskem taboru. To so ljudje, ki grejo iz sovražstva do delavcev roka v roko z ljudmi, ki nastopajo in delajo pod vplivom tovarniškega vodstva in ti ljudje zahtevajo, da bi se jih častilo in klečeplazilo za njim, tega pa jaz ne morem, da bi se pred svobodomoščili uklanjali, kajti ponosen sem na svoj verski značaj. To so tedaj tisti razlogi o katerih vpilje »Naša moč« in »Slovenec«. Pa recimo tudi, da bi se jeseniškim crkvenim klerikalcem ni bilo treba ozirati pri teh volitvah na te njim neljube osebe, ako bi jim bilo kaj pri srcu, da bi dobila tovarna to zastopstvo, katero je vedno do sedaj imela, bi bila ta stranka gotovo druge osebe, katere niso tako kompromitirane, pri teh volitvah v poštev vzela. Ako bi bili jeseniški crkveni klerikalci to storili, bi potem popolnoma opravičeno lahko rekli, da niso tovarni sovražni. Pribijemo pa, da so njih načelniki župnik in Krivc tovarni sovražni, ker tudi niti enega, akoravno je bil njih pristaš, niso hoteli vpoštevati pri volitvah. Samoumevno je pa itak, da zastopniki tovarne niso bili in tudi nikdar ne bodo pristaši crkvenih klerikalcev in potem lahko Krivc in župnik vedno sovražno ali nesovražno postopata proti tovarni, kakor jima bode ljubo. Tovarna pa tudi nikdar ni zasledovala in tudi še danes ne zasleduje političnih nazorov v občinskem odboru, temveč hoče biti le v gospodarskem oziru zastopana. Ako bodo pa hoteli jeseniški crkveni klerikalci takega moža imeti v občinskem odboru, kateri koraka pod zastopstvom S. L. S. potem je seveda razumno, da ne bodo nikakega tovarniškega pristaša volili. Radi tega je pa tudi vsako opravičevanje in vsak zagovor od strani klerikalcev proti porazu gospodarske stranke popolnoma brezpomembno. Sovražno so nastopili in sovražno so nas premagali.

Štajerski deželni zbor.

Gotovega o bodočnosti štajerskega deželnega zbora se ničesar ne ve. Javnost dobila je le poročilo, da bode vlada deželni zbor za 9. januarja 1912 sklicala. Pogajanja med posameznimi strankami izpraviše obstrukcije se ne bodejo vršila, ker bi bržkone vsled Koroščeve trdovratnosti ne imela nobenega uspeha. Vlada bode na lastno pest in na lastno odgovornost nekatere predloge vložila, ki se tičejo spornih točk; ravno tako svoj delavski program, ki se bode oziral tudi na kompenzacije zaradi zgradbe vodnih cest. Vladine predloge se bodejo pečale večidel z regulacijo rek in potokov. Posebno važno je tudi, da se bode predložilo predloge glede železnice Ormož-Ljutomer. Nadalje se bodo imeli deželni zbor s celo vrsto drugih gospodarskih zadev pečati. Pogajanja s posameznimi ministeriji

Velikani med plodovi.

Kako izredno velike plodove podaja semtertja zemlja, nam kaže današnja slika. Neki posestnik v Tullnerfeldu pridelal je v letošnji žetvi plodove, katere vidimo na sliki. Zeljnata glava tehtla 11 kilogramov,

Riesenfeldfrüchte.

meri okoli sebe 160 centimetrov in v visokosti 26 centimetrov. Podolga repa pa meri 60 centimetrov v dolžnosti. Težka je 10 kilogramov. V teh težkih časih draginje so tako velikanski plodovi pač pravo srčno veselje.

imela so prav lep uspeh. Posamezne stranke izjavile bodejo potem svoje stališče glede delavskega programa vlade. Ako bi pa slovenski klerikalci v svoji brezvestnosti zopet z obstrukcijo gospodarsko delo preprečili, potem bode vlada deželni zbor razpustila... Toliko je javnost izvedela. Vlada hoče napraviti torej še en poskus z našim deželnim zborom. Slovenski narodnjaki z dr. Kukovcem so se že proti obstrukciji izjavili, kar sicer nima mnogo pomena, ker imajo le enega poslanca v deželnem zboru. Po našem mnenju bi bili »narodnjaki« svoj čas bolj pametno naredili, da bi sploh nikdar brezvestne te obstrukcije ne podpirali. Danes so prišli ti narodni nerodneži do naših besed, ki smo jim jih začetkom obstrukcije povedali. Kar se tiče klerikalcev, je gotovo, da zidajo še vedno na nerazodnost svojih volilcev in na nepremagljivo moč duhovniškega nasilja. Ali klerikalci bi morali slepi in gluhi biti, ako ne bi opazili ogorčenja ljudstva proti obstrukciji. To ljudstvo, obupano v revščini, vpilje po podpori, po gospodarskem delu, po pomoči. In zato bodejo klerikalci palagama vendar izpoznali, da revščino ne zadušijo lažnjive fraze in da ljudstvo ni igračka v rokah ošabnih političnih kaplanov. Klerikalci čutijo, da se pripravlja med ljudstvom velikanski vihar nevolje in duhovniki na deželi so že na shodih ter tudi pri letošnji »zbirci« izpoznali, da je ljudstvo nezadovoljno.

Za slovenske klerikalce velja danes znani: ali — ali! Ali bodejo v deželnem zboru delali in stem omogočili pomoč težko trpečemu ljudstvu, — ali pa bodejo naprej razgrajali, kar bi seveda ljudstvu škodovalo in ljudstvo grozovito — dramilo!

Novice.

Vesele božične praznike

vsem prijateljem želi

uredništvo in upravnništvo
»Štajerca.«

Troški živinoreje. O tej stvari piše »Österr. Staatsbürger«: — Pri izreji 3 letnega vola je računati: Vrednost novorojenega teleta 12 K, 30 dni polno mleko (vsak dan 7 litrov po 16 h) K 33.60. Dva tedna za odvado 50 l polnega in 100 l posnetega mleka (zadnji po 3 h za liter) ter 3½ kg lanene pogače po 16 h, skupaj K 11.56. Za prvih 6 tednov znašajo torej troški 57.16 K. Nadalnjih 75 dni dajemo vsak dan 8 litrov posnetega mleka za 18 K, ½ kg lanene pogače za 6 K, skupaj 1½ centa mrve za 6 K, kar znaša 9 K. Nadalje skozi 3 mesece vsak dan 1 kg krepilne krme po 18 h je K 16.20, 4 kg mrve je 21.60 K. Ko je tele 7 mesecev staro, koštalo je že 127.60 K. Zdaj pride prvo poletje (150 dni z 7½ m. centov mrve = 45 K in 1 kg krepilne krme na dan za 18 h). Z enim letom košta volček že 199.96 K ali okroglo 200 K. V drugi zimi (210 dni) rabimo zanj 12½ m. centov mrve za 75 K. Nadalje vsak dan 1 kg krepilne krme = 37.80 K. Z 1 letom 7 mesecev stane torej mladi vol že 312.76 K. Drugo poletje (105 dni) rabi 12 centov mrve za 72 K, potem pol kg krepilne krme na dan = 13.86 K. Dveletni vol koštal je torej že 398.62 K. Tretja zima (210 dni) računamo pa 21 m. centov mrve 126 K, tretje poletje pa (155 dni) 18 centov mrve za 108 K. Torej nas je koštala izreja 3 letnega vola 632.62 K. K temu bi bilo še računati izrejne troške, hlev, riziko in druge izdatke. Tudi mora vol še za najmanj 30 K krme za pitje dobiti, da velja kot prvorazredno blago. Vol bode okroglo 500 kg tehtal. Ako bi hoteli torej svoje troške nazaj dobiti, morali bi ga za 126.53 K pri centu žive teže prodati. To pa je cena, ki jo živinorejci še nikjer niso dosegli. Pri vsem temu pa kmet še nima nobenega dobička; niti gnoj ne, kajti zanj

daje steljo. Tako računajo torej »kmetški ode-rubi«, kakor nazivljajo neumneži naše kmetovalce.

Državnozborni kandidat in vol. »Kieler Zeitung« pripoveduje iz Eiderstedta sledečo dogodenco: Na široki cesti je korakala čreda volov. Nasproti jim je pridrdral avtomobil, v katerem je sedel državnozborni kandidat dr. Schifferer. Kar nakrat stopi en vol k avtomobilu in pokaže kandidatu svoj dolgi goveji jezik. Kandidat si je menda mislil, da je vol pristaš druge politične stranke. Pa temu ni bilo tako. Pač pa je bil vol ta dan že petkrat preiskan in sicer pred odhodom, ko so ga v železniški voz naložili, na živinski rampi, v hlevu in na živinskem sejmu. Tako se je v boga žival že navadila jezik kazati in je menda mislila, da je gospod v avtomobilu tudi kak živinozdravnik... Oj ti presneti vol!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Okrajni zastop ptujski imel je 18. t. m. plenarno zborovanje, ki je o celi vrsti važnih zadev obravnavalo in sklepalo. Zaradi pomanjkanja prostora ne moremo že v tej številki poročila prinesiti. Storili bomo pa to v prihodnji številki. Za danes objavimo le nekaj opazk iz tega zborovanja.

Kdo gospodari dobro? Na zadnjem zborovanju ptujskega okrajnega zastopa izjavil je slovensko-prvaški voditelj Franc Mahorič dobesedno: »Die Wirtschaft des Bezirksausschusses ist ziemlich gut« — po slovensko: »Gospodarstvo okrajnega odbora (ptujskega) je precej dobro.« Beseda sama ob sebi nima mnogo pomena; kajti vsakdo, kdor pozna gospodarstvo ptujskega okrajnega odbora z neumornim svojim načelnikom Ornigom, ve tudi, da ni samo »ziemlich gut«, marveč da je naravnost vzorno. Beseda ima le zaradi tega pomena, ker je Mahorič danes nekaj v odja slovenskih narodnjakov v Ptuj. In ta vodja slovenskih narodnjakov mora jasno priznati, da je gospodarstvo Orniga dobro. Na vsak način je to pošteno od g. Mahoriča! Ali nekaj bi rekli temu gospodu: Vi ste pristaš tiste slovenske stranke, ki stoji na stališču starega, zmernega narodnjaštva. Vi ste pristaš in ste tudi bržkone naročnik »Sloge« in »Slov. naroda«. G. Mahorič, ta dva in vsi drugi narodnjaški slovenski listi pisarijo vedno, da je napredno gospodarstvo v ptujskem okrajnem zastopu slabo, brezvestno in bogve kaj še vse. To je laž, g. Mahorič, nesramna laž, ki ste jo Vi sami s svojo preje omenjeno izjavo pribili. Vi sami, g. Mahorič, ste postavili vse narodnjaške slovenske liste na laž in — mi upamo edino to, da bodele ostali mož-beseda in da bodele i z naprej svoje mnenje v zmislu pravice uravnali. Radovedni smo sicer, kaj bodejo prvaški listi k Vaši izjavi rekli. Ali ne jezite se, ako bi Vas kak prismonjeni prenapetež napadel, ker ste resnico povedali!... G. Mahorič, hvala Vam za Vašo resnično izjavo!

Slovensko »delo.« Pa so le korenjaki, naši ptujski »narodni Slovenci!« To je dokazalo zadnje zborovanje okrajnega zastopa, o katerem poročamo še na drugem mestu. Okrajni zastop ima sicer v prvi vrsti namen, pospeševati gospodarske težnje okraja, to se pravi, težnje kmeta in sploh davkoplačevalca. Na tem zborovanju se je sklepalo tudi o raznih prav važnih gospodarskih zadevah. Slovensko-narodni zastopniki so bili tako tihi, da bi človek sploh mislil, da so le namalani! Edino enega so imeli med seboj, ki je žganjce zabelil. In to je ptujski krčmar Mahorič. Ta zastopnik slovenskega narodnjaštva v ptujskem okraju je enkrat vstal in en sam predlog stavil. Predlagal je prav pohlevno, da se podari — ptujski slovenski dijaški kuhinji 400 kron podpore iz okrajnih sredstev, torej iz krvavih žuljev davkoplačevalcev. Ko so kmetje o tem sklepu slišali, rekli so: Mi kmetje v ptujskem okraju imamo dovolj študentov in marsikateri kmet-oče je dobil svojo glavo zaradi svojega sina-študenta. Mi kmetje potrebujemo ljudja za delo, za rešitev svoje grude, za zemljo... Tako so govorili kmetje! Ali mi pristavimo k temu dejstvu, da noben narod na Avstrijskem razmeroma nima toliko študentov, kakor slo-